

Scheidend Aequor-directeur Koos Samsom:

'Onderwijs moet zelf maken *met bedrij*

De wettelijke taken van Aequor komen onder regie van de SBB en het kenniscentrum voor voedsel, natuur en leefomgeving wordt afgebouwd. Scheidend directeur Koos Samsom ziet een lichtpuntje voor een private sectororganisatie en hoopt dat aoc's inzien dat ze nu zelf het voortouw moeten nemen om verbinding te krijgen met het bedrijfsleven.

*'Het is van
vitaal belang
dat het
beroepsonder-
wijs zich richt
op het vak-
manschap van
de toekomst en
leert denken
vanuit de
arbeidsmarkt'*

"We hebben de laatste jaren keihard gewerkt aan de kwaliteit van onze producten en diensten. Die zijn daardoor aanmerkelijk verbeterd", zegt Koos Samsom (66) aan de vooravond van zijn afscheid als directeur van Kenniscentrum Aequor. De tevredenheid in het groene onderwijsveld en de sector over die verbetering mocht niet baten. Over een jaar worden de wettelijke taken van alle zeventien kenniscentra - ook die van Aequor - overgeheveld naar één landelijke organisatie, de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. Zo heeft de overheid besloten. "Dat was natuurlijk balen", aldus Samsom. "Op de eerste plaats voor alle medewerkers die zo hun best hebben gedaan, maar zelf heb ik er ook moeite mee. Omdat er voorafgaand aan de reorganisatie niet eerst een inhoudelijke discussie is geweest over wat het beste is voor het beroepsonderwijs. Dat vond ik zeer teleurstellend. Ik verwacht daarom geen verbetering voor de verbondenheid tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het leidt niet tot een nieuwe structuur waarvan je op voorhand kunt zeggen dat die leidt tot wat voor de markt gewenst is." Het besluit betekent dat Aequor haar wettelijke taken dit jaar nog uitvoert en tegelijkertijd de overdracht voorbereidt die aan eind van dit jaar plaatsvindt. "Een overdracht

met een strik erom", benadrukt Samsom. "Het past bij onze professionele instelling en persoonlijke trots om ons werk ondanks alle onzekerheid zo goed mogelijk te doen en over te dragen." Zelf zal Koos Samsom daar niet meer bij betrokken zijn. "Ik bouw organisaties op en niet af."

Sectorkamer

Van de negentig Aequor-medewerkers die wettelijke taken uitvoeren, gaat naar verwachting de helft naar de nieuwe organisatie over. Zij komen samen met medewerkers van de kenniscentra SVO en Kenwerk in de sectorkamer Voedsel, Groen en Hospitality. Dit wordt een van de acht SBB-sectorkamers, maar wel een die staat voor 22 procent van het mbo. De resterende medewerkers die wettelijke taken uitvoeren, worden boventallig. Voor hen treedt een sociaal plan in werking dat wordt uitgevoerd door SBB. Voor alle medewerkers van Aequor is een stevig ondersteuningstraject ingezet om hen naar een nieuwe baan te helpen. Er wordt tegelijk onderzocht of de niet-wettelijke activiteiten van Aequor, SVO en Kenwerk onder te brengen zijn in een private organisatie. Samsom: "Voor Aequor gaat het dan om zo'n vijftien medewerkers. De scho-

verbinding *fsleven*

lingsconsulenten die door Colland betaald worden en medewerkers die betrokken zijn bij De Groene Standaard en bij arbeidsmarktonderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken”. Ook het Ontwikkelcentrum zou zich volgens hem kunnen aansluiten. “Misschien dat het oorspronkelijke idee van het Groene Huis dan toch haalbaar blijkt.” Die optie is de reden dat Samsom toch nog een opvolger krijgt die de afbouw gaat regelen en voor de private taken nieuwe toekomstmogelijkheden onderzoekt.

Vakmanschap

Samsom steekt niet onder stoelen of banken dat hij niet enthousiast is over de SBB-constructie. Dat heeft overigens niets met de bezuiniging te maken die de overheid hiermee wil realiseren, zo benadrukt hij. “We hebben in Nederland jarenlang meer uitgegeven dan we hadden. Bezuinigen is prima en ik begrijp dat er dan keuzes gemaakt moeten worden.” De keuze om met één landelijke organisatie met sectorkamers te werken is naar zijn mening echter de verkeerde omdat die niet zal bijdragen aan een verbetering van de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs. “Nederland verliest concurrentiekracht. In

Koos Samsom neemt op 7 maart afscheid van Aequor en het groen onderwijs.

‘Leid meer leerlingen op bij leermeesters die het vak echt in de vingers hebben in plaats van voor iedere leerling weer een apart leerbedrijf te vinden’

die situatie is het van vitaal belang dat we ons richten op het vakmanschap van de toekomst en leren denken vanuit de arbeidsmarkt en niet vanuit het onderwijs.” Alles wat scholen mogelijk maakt dichterbij de arbeidsmarkt te opereren, helpt daarbij, zo vindt hij. De geplande halvering van het aantal bedrijfsadviseurs en de samenvoeging van de domeinen van de kenniscentra SVO en Kenwerk tot de sectorkamer Voedsel, Groen en Hospitality mogen dan wel een deel van de beoogde bezuinigingen opleveren, maar zorgen er naar zijn mening tegelijkertijd voor dat de verbondenheid tussen sectoren en onderwijs eerder zal af- dan toenemen. “De bedrijfsadviseurs moeten een breder terrein bedienen en zullen daarom vooral bovensectoraal gaan werken waardoor de specialisatie afneemt.” Een substantiële vermindering van het aantal bpv-bedrijven was volgens de scheidende Aequor-directeur een veel betere optie geweest om te besparen. “Van de huidige 290.000 bpv-bedrijven in het mbo wordt 30 à 40 procent in het beste geval eens in de drie à vier jaar gebruikt. Praktijkopleiders groeien in hun vaardigheid als begeleider/coach als ze vaker - liefst meerdere keren per jaar - een leerling of student begeleiden. Wij steken samen met de scholen veel energie, tijd en geld in de training van deze praktijkopleiders. Nu is het zaak die investering ook te effectueren door die leerbedrijven intensiever in te zetten. Mijn idee zou daarom zijn: leid meer leerlingen op bij praktijkopleiders die het vak echt in de vingers hebben in plaats van voor iedere leerling weer een apart leerbedrijf te vinden. Met minder bpv-bedrijven bespaar je niet alleen kosten maar wordt de kwaliteit van de begeleiding en dus het beroepsonderwijs beter.”

Herkenbaar

Met de overgang naar de SBB verliest het groen onderwijs niet alleen zijn eigen kenniscentrum, ook de Groene Kennis Coöperatie verdwijnt en de AOC Raad wordt afgeslankt. Samsom hoopt dat die ontwikkeling aoc's doet inzien dat zij zelf actie moeten ondernemen om de verbinding met partijen in hun omgeving te maken. “Dat zij dit als een moment zien om sterk regionaal om hun instelling heen in gesprek te gaan met het bedrijfsleven.” In het

verlengde daarvan geeft hij aoc's de overweging om meer te koersen op de positie van vakschool dan op verbreding.” Hoewel aoc's door de globalisering van de kwalificatiedossiers de mogelijkheid krijgen om allerlei opleidingen aan die dossiers te hangen, adviseert hij hen zich daarin te matigen en er vooral voor te zorgen dat de vakken waarvoor ze opleiden voor het bedrijfsleven herkenbaar blijven. “Ik hoop echt dat ze dat dit op het niveau van de scholen wordt aangepakt waardoor ze dichterbij de bedrijven komen en bovendien hun positie ten opzichte van de overheid versterken. Want zeker nu groen onderwijs bij SBB opgaat in een grote sectorkamer is het belangrijk dat er een goede lijn blijft met het ministerie van Economische Zaken.”

Mooie voorbeelden

Aoc's zitten in een lastige situatie en Samsom snapt dat het voor hen niet gemakkelijk zal zijn om de door hem voorgestelde weg in te slaan. “De besturen zitten in zware problemen. Het aantal leerlingen neemt af - het afgelopen jaar daalde de deelname mbo groen met 3 procent - en ze krijgen minder geld. Daarnaast moeten ze Focus op vakmanschap introduceren en gaat de kwalificatiestructuur over een paar jaar weer over de kop. Dat moet allemaal binnen de school worden georganiseerd waardoor de aandacht voor de buitenwereld dreigt af te nemen.” Desondanks hoopt Samsom dat de aoc-bestuurders een paar flinke tanden bijzetten met hun aandacht voor het bedrijfsleven. Hij wijst daarbij op de stevige ontwikkelingen rond regioleren in het noorden van het land die als mooie voorbeelden kunnen dienen. “Daar werken scholen met elkaar samen en maakt de bestuurderscultuur plaats voor een aanpak die gericht is op het aantrekkelijk maken van groen onderwijs voor leerlingen en bedrijfsleven. Ik hoop dat dit andere instellingen inspireert.” ■

OPVOLGER KOOS SAMSOM

Met ingang van 24 februari treedt Erik Holtslag aan als opvolger van Koos Samsom. Zie ook het nieuwsbericht over hem op pagina 6 van deze editie.